

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Liubljana, petek 1. marca 1940

Cena posamezni številki din 150

Narodna gospodarska fronta

Mnogo težji ko politični boj je gospodarski boj. V političnem boju je fronta jasno postavljena in takoj se vidi, na kateri strani je kdo. V gospodarskem boju ni to tako jasno. Predvsem se more v gospodarskem boju skoraj popolnoma zakriti pravo lastništvo podjetij, kar tuja podjetja tudi odlično znajo. Zato imamo tudi toliko velikih podjetij, katerih imena se vsa začnejo z jugoslovanskim pridevkom, ki pa so skoraj vsa tuja.

Nadalje pa se more v gospodarskem boju tudi uspešno zakriti namen teh tujih podjetij. Celo to je mogoče, da se jim daje videz za narod in državo nad vse koristnih podjetij, ker da se bomo z njimi gospodarsko od tujine osamosvojili. V resnici pa je seveda stvar čisto drugačna. Ta podjetja se niso ustanovila pri nas iz kakšnih sentimentalnih razlogov, temveč iz dobro premišljene špekulacije, da do dna izkoristijo našo carinsko zaščito. Zakaj bi plačevala po 10, 20 in več milijonov din na leto uvozne carine, ko pa morejo za ta denar ustanoviti pri nas tovarne, ki se naravnost idealno obrestujejo in ko se morejo te obresti tudi dobiti iz naše države.

Se posebno lahko delo pa imajo vsa ta tuja podjetja, ker se jim ponuja vse polno naših ljudi, da za skromno provizijo, včasih že kar za napitnino, služijo tem podjetjem kot slavnati možje. Ti ljudje so neverjetno vestni pri opravljanju hlapčevske službe za tuje gospodarje in ni redko, da se niti ne zavedajo, kako malo častno vlogo igrajo. Dejansko niso nič drugega ko izdajalci v gospodarskem boju, ki ga vodi narod, ker stoje na narodu nasprotni fronti.

V mirnih časih se škodljivi vplivi tujih podjetij ne pokažejo v tej meri ko v časih največje politične napetosti, ki jo doživljamo danes. V takšnih časih pa postajajo slavnati možje za tuja podjetja, zlasti če krijejo njih tuji značaj, silno nevarni. Kajti nikakor se ni čuditi, če ljudje, ki ne poznajo narodne discipline v gospodarskem boju, zaidejo tudi v političnem boju na stran tujih sil. Ko je enkrat načeta nacionalna morala, je tudi njen konec blizu.

Na drugi strani pa imamo domača nacionalna podjetja, med katere uvrščamo tudi podjetja, ki sicer niso po kapitalu naša, ki pa nastavljajo predvsem naše ljudi, ki delujejo med nami že desetletja in ki so že zrastle z našim gospodarstvom. Vsa ta podjetja si prizadevajo in se trudijo, da čim bolj dvignejo svojo proizvodnjo, katero tudi radi postavljajo popolnoma v službo naroda in države. Ta podjetja so glavni stebri našega gospodarskega boja in njihova zasluga je, če smo res dossegli nekaj na poti h gospodarski osamosvojitvi.

Ta naša domača gospodarska podjetja pa so utrdbe tudi na naši politični fronti in od njih je v prvi vrsti odvisno, kako bomo vzdržali v sedanjem težkem boju narodov. Naravno bi zato bilo, da bi bila ta podjetja od državne oblasti odkrito favorizirana in da bi vsako takšno podjetje imelo vedno prednost pred tujimi že zato, ker je domače podjetje.

V resnici pa je stvar čisto dru-

gačna. Ne domača, temveč tuja podjetja se pri nas favorizirajo. Ni domačega podjetja, ki bi imelo tudi le majhen drobec teh privilegijev ko tuja podjetja. Njim se dovoljujejo davčne olajšave, se znižujejo carine, tujim se skratka kar sipajo ugodnosti. Za domača podjetja pa teh ugodnosti ni in njim se nalagajo vedno nova bremenja. A ne samo to! Naravnost dopušča se, da morejo tuja podjetja na podlagi svojih privilegijev uničevati domača.

Vse to se zlasti jasno vidi pri bencinskem kartelu. Velikanski privilegiji so se dali temu kartelu v prepričanju, da bomo v primeru vojne zadostno oskrbljeni z bencinom. Danes nismo niti v vojni, a bencina nam primanjkuje, ker nimamo zadostnih zalog. A nihče se ne gane, da bi zaradi tega poklical kartel na odgovornost. Nasprotno se ta favorizira še naprej na škodo domačih podjetij. In tako smo prišli tako daleč, da odjavljajo naši domači trgovci prodajo,

kartel pa je na tem, da dobi monopolno stališče še za detajlno trgovino.

A že sedaj je dokazano, da vsa dežela trpi zaradi delovanja kartela. Pri tem pa imamo institucijo, ki naj nadzira delovanje kartela, a ta institucija se ne gane niti na najbolj nujne pozive.

Ni treba še posebej razlagati, da mora pri takšnem stanju propasti vsa naša narodna gospodarska fronta.

trgovci še niso prejeli v naredbi predvidenih knjig za prodajalce, niti niso obveščeni o tem, kdaj jih bodo prejeli, ter je s tem podana nevarnost, da bodo izpostavljeni denarnim ali zapornim kaznim oz. celo odvzemu koncesije,

so trgovci s tekočim gorivom sklenili,

da s 1. marcem t. l. do nadaljnjega ustavijo vsako prodajo bencinske mešanice.

V tem času pa bodo skušali doseči:

1. da se uzakoni bruto zaslužek trgovca z bencinsko mešanico na drobno na 10% vsakokratne prodajne cene 1 litra bencinske mešanice;

2. da se z uredbo določi, da so petrolejske družbe dolžne prodajati tekoča goriva vsem trgovcem s tekočimi gorivi, če sicer izpolnjujejo pogoje po naredbi št. 3;

3. da se čas prodaje prilagodi banovinskim navedbam o zapiranju in odpiranju trgovinskih obratov;

4. da se imenuje v odbor za določanje cen bencinske mešanice tudi zastopnik Osrednjega odseka trgovcev s tekočimi gorivi.

Ko bo to doseženo, bodo trgovci po Trgovskem listu obveščeni, da je spet dana možnost redne prodaje bencinske mešanice.

V sili si vsak pomaga, kakor si ve in zna. Značilno je, da si trgovci s tekočimi gorivi ne morejo pomagati drugače, kakor da ustavijo obratovanje. Vsa javnost bo zaradi tega težko prizadeta, najbolj pa trgovci s tekočimi gorivi sami, ker bodo ob ves zaslužek. In vendar ni drugega izhoda! In zakaj ga ni? — Na to vprašanje pa naj odgovore oni, ki še vedno ščitijo bencinski kartel in ki hočejo tujemu kapitalu žrtvovati še domačo detajlno trgovino s tekočimi gorivi!

Trgovci ustavijo danes prodajo bencinske mešanice Iste pravice domačim trgovcem ko tujemu kartelu!

»Službene novine« z dne 21. februarja (in »Trg. list« z dne 23. februarja) so objavile naredbo št. 3 o omejitvi prodaje tekočega goriva. Naredba uvaža s 1. marcem bencinske karte in ima predpise, ki so za domače trgovce s tekočimi gorivi silno škodljivi in nevarni. Če ne pride do takojšnje spremembe oz. dopolnitve te uredbe, bo domača trgovina s tekočimi gorivi uničena.

Z novo uredbo so dovoljene avtomobilistom le zelo majhne količine bencina, tako da se bo promet na naših črpalkah skrčil na minimum. Znano je, da daje kartel pri kg bencinske mešanice le 3 do 5% bruto zaslužka, kar znaša pri litru največ 312%. Rentabilnost detajlne prodaje bencina naj pokaže tale kalkulacija sekcije trgovcev z bencinom ljubljanskega združenja:

Režijski stroški:	
uslužbenec letno . . .	13.000
bolniška blagajna . . .	1.600
mestna pristojbina . . .	1.000
najemnina za prostor . . .	1.350
Skupna letna režija . . .	16.970

V znesku 16.970 din ni upoštevana naslednja režija: davek, popravila, kalo, amortizacija črpalk, luč, kurjava itd.

Trgovec, ki hoče zaslužiti na leto bruto ca. 16.000 din pri nadrobni prodaji bencinske mešanice,

Kartel ne sme dobiti monopola še v detajlno trgovini

V interesu države in domačega gospodarstva je, da se to ne zgodi. Zaradi tega se mora ustreči naši stari zahtevi, da se zviša bruto zaslužek na 10% vsakokratne prodajne cene 1 litra bencinske mešanice.

Naredba št. 3 tudi govori o takem zaslužku, in sicer v čl. 25. Odstavek 3. tega člena določa, da mora tisti, ki neha uporabljati motorno vozilo, prodati preostalo količino goriva najbližjemu prodajalcu proti odbitku 10% na račun zaslužka. Višina tega zaslužka je prišla le zaradi tega v naredbo, ker so petrolejske družbe pri oblasteh stalno trdile, da je naš zaslužek tako velik ter so s tem zaslužkom tudi podprle svoje napadne kalkulacije. Seveda ta odstavek se ne jamči, da bodo dale petrolejske družbe trgovcem na drobno 10% zaslužka. Zaradi tega je treba, da se ta zaslužek čimprej z novo uredbo ali z dopolnitvijo naredbe št. 3 uzakoni.

mora imeti letnega prometa ca. 80.000 litrov, kar odgovarja procentualnemu bruto zaslužku 312 odstotka.

Upoštevati je pa še treba, da se kupuje bencinska mešanica od grosista v kilogramih, prodaja se pa na drobno v litrih, pri čemer igra specifična teža veliko vlogo. Zlasti pozimi, ko je specifična teža bencinske mešanice visoka, je trgovci detajlno občutno oškodovan. Tako je znašala pred nekaj dnevi specifična teža bencinske mešanice pri temperaturi -2° C 0'800. Razlika med nabavno ceno v kilogramih in prodajno ceno v litrih je znašala torej približno 15 par pri litru v škodo trgovca-detajlista.

Iz gornjih navedb sledi, da je bila prodaja bencina rentabilna le pri zelo velikem prometu. Znano je tudi, da je že dosedaj veliko trgovcev opustilo prodajo bencina zaradi nerentabilnosti.

Pri količini, ki jo bo od 1. marca dalje lahko prodajal trgovec na drobno, je pa nujno prodaja bencinske mešanice nerentabilna, oz. globoko pasivna.

Posledica tega bo, da bodo vsi domači trgovci s tekočimi gorivi na drobno opustili prodajo tekočih goriv. S tem bodo petrolejske družbe dosegle svoj namen, da bodo v Jugoslaviji imele monopolni položaj tudi v trgovini na drobno s tekočimi gorivi.

Nova naredba dalje določa, da se sme prodajati bencin samo onim osebam, ki imajo bencinske karte za vozilo, s katerim je prišel kupec po bencin. Prodaja bencina je dovoljena le v določenih dneh in določenih urah. V zimskem času je dovoljena prodaja do 17. ure, v poletnem času pa do 19. ure.

Prodajalci morajo po čl. 19., 20., 21. in 22. voditi posebne knjige, da se lahko na podlagi teh knjig vedno ugotovi pravo stanje bencinske mešanice ter mora količina zaloga soglašati s stanjem po knjigah. Iz teh knjig, ki jih bodo morali trgovci voditi, se bodo morala vsakega 3. v mesecu pošiljati podrobna poročila pristojni finančni kontroli.

Prodaja tekočih goriv bo v bodoče zvezana z velikim rizikom, ker predvideva čl. 32. naredbe kazni od 500 do 5.000 din ter zaporno kazen do 30 dni za one, ki prodajajo tekoča goriva v na-

sprotju s predpisi te naredbe, ki ne vodijo knjig, ki ne pošiljajo predpisanih poročil, ki imajo manjše zaloge kakor bi jih morali imeti po knjigah, ki imajo večje zaloge, kakor je dovoljeno itd. Poleg denarne in zaporne kazni se more izreči tudi prepoved nadaljnje prodaje.

Nikjer pa ni v naredbi govora o kakih dolžnostih petrolejskih družb.

Tako zlasti ni nikjer določeno, da morajo petrolejske družbe prodajati bencin vsakemu trgovcu s tekočimi gorivi. Znano je, da nekateri trgovci sploh ne dobijo bencina pri petrolejskih družbah.

Po teh ugotovitvah, da se bo promet prodaje bencina zaradi velike omejitve porabe bencina zmanjšal na minimum ter da bo zaradi tega postala trgovina z bencinom na drobno pri sedanjem bruto zaslužku nujno nerentabilna oz. globoko pasivna, ker nadalje

Kako bi prišli zopet do petroleja?

Kakor znano je glavni vzrok pomanjkanja petroleja v tem, ker je bila meseca decembra 1939 znana monopolna taksa za inozemske kartelske tvrdke za din 2.—, za domače tvrdke pa samo za 25 par pri kg.

Ker v Beogradu najbrže ne vedo, kakšno pomanjkanje petroleja trpi naše podeželsko ljudstvo, se obračam s tem na vse prizadete veletrgovce, trgovce in nabavljalne zadruge, da mi nemudoma pisмено sporočijo, kako dolgo že trpijo pomanjkanje petroleja, koliko bi ga potrebovali od jeseni do sedaj in koliko bi ga še potrebovali do pomladi. Nadalje prosim za cenj. obvestilo, koliko petroleja so prejeli od kartela in kakšne vzroke jim je kartel navedel, ker ga ni dobavil. Po možnosti prosim za originalne odgovore kartela.

Istotako prosim vse občinske urade, šole, bolnice in vse podeželsko prebivalstvo, da mi pošljeje svoje pritožbe.

S temi dokazi bom šel na finančno ministrstvo in si bom toliko časa prizadeval, da mi bo mogoče gospoda ministra informirati o krivicah, ki se nam dogajajo in o pomanjkanju petroleja v Sloveniji. Upam pa, da me bodo pri tem, kakor do sedaj, podprli tudi naši politični zastopniki.

Uverjen sem, da bo gospod minister napravil red in takoj dal našim domačim tvrdkam iste pravice glede carine in monopolne takse kot jih uživa kartel inozemskih tvrdk.

Ker lahko dobimo poljubne količine petroleja iz Italije in Romunije, bo petroleja takoj dovolj v Sloveniji, čim dosežemo svoje pravice. Gustav Goll.

Dobava petroleja industrijskim podjetjem

Na predlog beogradske Industrijske zbornice je monopolna uprava sklenila, da bo začeti s 1. marcem dovoljevala industrijskim zbornicam za njih območje nakup bencinske mešanice s plačano drž. trošarino, če služi gorivo kot pomožno sredstvo v industriji, delavnosti. Ta dovolila se bodo izdajala podobno kakor obrtniškim zbornicam v smislu čl. 8. naredbe 3. o omejitvi prodaje tekočega goriva. Zbornice morajo v ta namen zbrati podatke o količini bencinske mešanice, ki je potrebna podjetjem za enomesečno potrošnjo. Nakupljena mešanica se bo smela uporabljati le v namene, za katere je določena. Dovoljene količine bencinske mešanice bodo deljevale zbornice.

Združenje trgovcev za srez Ljubljana-okolica

ima

21. redno letno skupščino

četrtek dne 14. marca 1940 ob 8. uri dopoldne v veliki dvorani Trgovskega doma.

Dnevni red:

1. Poročilo uprave.
2. Računski zaključek za l. 1939.
3. Poročilo nadzornega odbora.
4. Proračun za leto 1940.
5. Samostojni predlogi.
6. Slučajnosti.

Ce ob 8. uri dopoldne ne bo navzočnih zadostno število članov, se bo sklepalo o predmetih dnevnega reda eno uro kasneje, to je točno ob 9. uri dopoldne (§ 374 o. z.).

Samostojni predlogi se morajo vložiti pri upravi najkasneje 3 dni pred občinim zborom. (Cl. 17. pravil.)

Uprava.

Ne sklicujte občnih zborov na iste dni!

Sporočite dneve občnih zborov »Trgovskemu listu«!

Vsa trgovska združenja prosimo, da gledajo na to, da sklicujejo po možnosti svoje občne zborove na dneve, na katere ni sklican noben drug občni zbor trgovskega združenja. Če je več občnih zborov na en dan, potem Zvezi trg. združenj nikakor ni mogoče poslati na vsak občni zbor svojega zastopnika. Tudi poročila o občnih zbiorih v listih morajo v tem primeru biti krajša. Zato prosimo vsa trgovska združenja, da pri določevanju datuma svojih občnih zborov upoštevajo naslednje datume:

Občne zborove imajo:

3. marca: Združenji v Krškem in Kočevju,
7. marca: ima občni zbor Združenje Ptuj-okolica,
10. marca: Združenje Laško,
13. marca: Združenje Kranj,
14. marca: Združenje Ljubljana-okolica,
14. marca: Združenje Celje-mesto,
17. marca: Združenje Novo mesto,
28. marca: Združenje Slovenj Gradec,
30. marca: Združenje Ptuj-mesto,
7. aprila: Združenje Logatec,
8. aprila: Združenje Ljubljana-mesto,
1. maja: Združenje Murska Sobota.

Prosimo vsa združenja, da sporoče dneve svojih občnih zborov tudi »Trgovskemu listu«.

Izvoz naših ribjih konserv v Nemčijo

Zastopniki naše industrije ribjih konserv so z ozirom na današnje razmere in izvozne težkoče zahtevali spremembo globalnega kontingenta ribjih konserv za izvoz v Nemčijo. Po njih mnenju bi se moral kontingent urediti podobno kakor je urejen izvoz iz Norveške v Nemčijo, da je namreč specifičan po vrstah rib.

Nadalje se poroča, da je začela naša industrija ribjih konserv proučevati vprašanje uporabljanja lesenih posod za slane ribe, ker danes v naši državi bele pločevine primanjkuje. Ker pa ni mogoče konserviranje rib v olju v lesenih sodih, se je na zadnjem sestanku zastopnikov naše ribje konservne industrije razpravljalo o nemškem predlogu, da bi pošiljali ribe v posodah iz lakirane pločevine. Naši strokovnjaki so soglasno ta predlog odklonili, ker ne ustreza. Ker nam Nemčiji ne more več dobavljati bele pločevine in kositra, je sploh postalo vprašanje, če bomo še mogli v Nemčijo pošiljati v olju konservirane ribe. Edino na ta način bi se mogel popraviti položaj, če bi izvažali slane ribe v lesenih zabojih.

Zakaj ni petroleja?

Zakaj se ne pokliče kartel na odgovornost?

Z ozirom na Vaš članek »Zakaj pri naših petrolej« z dne 9. februarja 1940, stran 4, Vas prosim, da priobčite naslednji odgovor.

Zahvaljujem se za simpatije vsega slovenskega trgovstva in vse javnosti, ki so mi bile izražene ustno, pa tudi v številnih dopisih in tudi v našem stanovskem glasilu.

Zavest, da imam vso javnost za seboj, mi daje tem večji pogum, da ne bom odnehal prej, dokler ne bom dosegel za domače tvrdke iste pravice, kot jih uživa inozemski kartel.

Na vprašanje v omenjenem članku, kako se je odigral boj proti kartelu Standarda v Ameriki, si dovoljujem citirati nekatere odstavke iz knjig znanih piscev Essad Beya in Georg Engelbert Grafa, ki pravita med drugim dobesedno:

»Nobeno sredstvo ni bilo pregrdo in preogabno, da se ga ne bi Rockefeller posluževal, če mu je bilo na tem, da se iznebi neprijetnega konkurenta ali da ga onemogoči. Nobeden od mnogih ameriških dolarskih diktatorjev ni bil tako pohlepen po denarju kot on. Na rafiniran način je njegov kartel izkoriščal tako spretno pomankljivosti zakonodaje, da mu država prvotno ni mogla doživeti. Železnice so se mu morale ukloniti. Trgovske družbe je uničil, cele industrijske panoge ugonobil, na tisoče eksistence ubil, škandal je vpil do neba, da je končno pod pritiskom javnega mnenja vlada morala reagirati.«

Knjiga pravi nadalje, »da so napadali tvrdko Standard mnogi časopisi. Sklicala so se številna protestna zborovanja tudi od nezainteresiranega prebivalstva in ljudstvo je tudi po ulicah javno nastopalo in pozvalo oblasti, da napravijo temu škandalu konec. Pod tem pritiskom javnosti pa je vlada izdala zaporno povelje proti Rockefellerju ter razpustila tvrdko Standard v vseh državah USA.«

Druga knjiga pravi: »Metode, ki so jih je kartel posluževal, je treba najstrože obsojati. Mnogo malih in srednjih trgovcev so brez usmiljenja uničili. Ako si je upal kupiti mali trgovec petrolej pri konkurenci, je odprla tyrdka Standard iz svojih sredstev enako trgovino ubogemu malemu trgovcu pred nosom ter prodajala živila oziroma artikla tako dolgo po lastni ceni, dokler ni bil trgovec uničen oziroma dokler ni začel kupovati petroleja od tvrdke Standard.«

Najbolj osovraženi človek je bil Rockefeller. Niži in srednji sloji so začeli obupen boj proti mogočnosti tega velekapitala.«

Ista knjiga govori nato o obtožbi proti Rockefellerju osebno kakor tudi proti njegovi tvrdki, ki se je že raztezala čez vse Zedinjene države ter pravi dobesedno: »Proces proti Standardu je bil začetek boja, ki se je z neizmerno grenkobo začel proti tej ogromni tvrdki. Sedaj je bil ameriški mešan sedanjen, ker je videl grozečo nevarnost te države v državi, ki je s svojo čudovito politiko vsakogar uničila, ki ji je bil napoti in ki ji je konkurirala.«

Ce je torej svojčas začela lastna država nastopati proti Standardu oziroma proti njegovemu kartelu, mislim, da je čas, da se to zgodi tudi pri nas. Naj tudi naša javnost, ki toliko trpi zaradi pomanjkanja petroleja, nastopi proti kartelu in naj zahteva od svojih političnih zastopnikov, ki jim bo dajala ob volitvah svoje glasove, da zahtevajo od oblasti, da napravijo temu konec.

Ponavljam ponovno, da ne bo več pomanjkanja petroleja, ako bodo oblasti dala domačim tvrdkam iste pravice, kot jih uživa kartel. Nikjer tega danes ni več na svetu, da bi morale domače

tvrdke plačevati za isto blago 100 odstotkov več carine kot inozemski kartel. V nobeni civilizirani državi se ne zahteva od domače tvrdke, da bi morala plačati za isto blago več in celo din 175 po kg več monopolne takse kot kartel inozemcev.

Standard noče več trgovcem prodajati petroleja

Najbolj nezasišano pa je dejstvo, da tvrdka Standard trgovcu, ki je dosedaj kupoval petrolej drugod, sploh noče več petroleja dati.

Objavim prepis dveh pisem, kakor jih je napisala tvrdka Standard mnogim našim trgovcem in ki se glasijo:

»Zagreb, dne 23. I. 1940.

Primili smo Vaš cij. dopis od 20. o. m. pa Vam saopćujemo, da uslijed velikih poteškoća oko nabave sirovine u inozemstvu, danas nismo u stanju da dobavimo onoliko robe, kao što je to prije bio slučaj.

Prisiljeni smo stoga da dajemo samo 50% od one količine, koju ste prošle godine od nas u mjesecu januaru i februaru kupili, pa se izvolite stoga obratiti na našu prodavnicu u Mariboru, koja će Vam 50% prošlogodišnje dobave odmah, čim primi petrolej, izručiti.

Veleštovanjem
Jugoslavenska Standard Vacuum
Oil Company d. d.

Ker pa je dotični trgovec že nekaj let kupoval petrolej samo pri nas, ker je bil naš petrolej boljši in cenejši, mu torej po tem dopisu Standard sploh ne bo več dala petroleja. Tako je on in vsa gorska vas, v kateri je on edini trgovec, obsojena, da mora biti brez luči. Ali ni to škandal, ki vpije do neba...?

Predstavljajmo si težko bolnega, ki ora dolge noči v temi preživeti in to zaradi šikane kartela.

Da so težkoče radi nabave surovin, pa ni res. Naj znižajo nam carino na nafto in monopolno takso za petrolej in takoj ga bo zadesti za vsa Slovenijo.

V drugem pismu z dne 29. I. 1940 pa pravi kartel:

»U riješenju Vašeg cij. dopisa od 22. o. m. saopćujemo Vam, da momentano naša prodavnica u Mariboru ne može petrolej dobaviti, jer sve postojeće zalihе moramo držati kao obavezne rezerve.«

Za sada ne znamo, kada ćemo biti u mogućnosti da petrolej dobavimo, ali čim će to biti moguće, naša prodavnica u Mariboru izdati će Vam 50% petroleja od one količine, koju ste od nje nabavili u mjesecu januaru i februaru prošle godine.

Podružnica „Ta-Te“ v Zagrebu likvidirana

Pred dvema in pol leti je bila odprta v Zagrebu podružnica veleblagovnice »Ta-Te«. Otvoritev podružnice je takoj povzročila energično akcijo trgovcev, ki so tudi dosegli, da je upravna oblast podružnico zaprla. Veleblagovnica »Ta-Te« se je proti zatvoritvi podružnice pritožila in nastali so dolgotrajni procesi. Veleblagovnica je celo tožila bansko upravo oz. mestno poglavarstvo za veliko odškodnino. Sedaj pa je vsem tem procesom napravila konec naredba bana banovine Hrvatske, s katero se prepoveduje na Hrvatskem ustanavljanje novih veleblagovnic in njihov podružnic. Prav tako pa ne smejo po tej naredbi nadaljevati svojega obratovanja veleblagovnice, ki so obratovanje

Veleštovanjem
Jugoslavenska Standard Vacuum
Oil Company d. d.

Tudi izgovor v tem pismu ne drži, ker bi moral kartel izdelovati petrolej za zimsko sezijo že v jeseni, ko je bil prevoz po Donavi še možen, a tega namenoma ni storil, ker je hotel povzročiti pomanjkanje, da je na ta način lažje dobival ugodnosti, ki jih drugi ne uživajo. Sicer se pa danes v Trstu in na Reki dobi petroleja dovolj in ni iz Italije v Slovenijo nobenih prometnih težkoč. Toda kartel hoče omalovaževati naše proteste in vse slovensko ljudstvo. Ti gospodje inozemci dobro vedo, da jih slovensko ljudstvo ne mara in zato se hočejo nad njim maščevati.

Zato vprašam Upravo državnih monopolov:

kje je obveza kartela,

da bo v vseh sreskih mestih prodajal petrolej po določenih cenah, ako se n. pr. danes v Mariboru ne dobi nikjer niti litra petroleja?

Da se na moj poziv, da me toži, kartel ne bo zganil, sem pričakoval. Vedel sem tudi, da državnih oblastev ne bo mogoče tako hitro pripraviti do tega, da popravijo krivico in izenačijo domačim tvrdkam monopolno takso in carino. Pričakoval pa sem vsaj, da bom ustregel slovenskemu ljudstvu in da bo kartel poslal vsaj nekaj več petroleja v Slovenijo, in da ga bodo državna oblastva prijala, ker ne drži svoje obveze. Kakor vidim, pa se kartel direktno norčuje iz našega ljudstva in je sedaj še večje pomanjkanje petroleja, oziroma ga v Mariboru sploh ni mogoče dobiti. Rafinerija v Dravogradu bi lahko izdelovala petrolej, pa ga po izrečnem naročilu kartela ne sme izdelovati, čeprav ima surovine za to na razpolago.

Iz tega sledi, da je tudi pri nas potrebno, da bolj energično nastopimo proti kartelu. Zato prosim Osrednji odsek trgovcev s tekočimi gorivi v Ljubljani, da organizira pretestno zborovanje v Ljubljani, na katerega naj povabi vse naše politične zastopnike in predstavnike naših oblasti. Saj ne gre v tem primeru samo za nas slovenske trgovce, ampak za vse slovensko ljudstvo in so oblastva ter politični zastopniki dolžni pomagati slovenskemu ljudstvu, da pride zopet do itak že skromne petrolejske razsvetljave.

Ponavljam svojo izjavo, da imamo lahko v 14 dneh dovolj petroleja v Sloveniji, ki ga lahko prodajamo za din 1— ceneje kot so določene cene, ako nam znižajo carino za surovo nafto in monopolno takso za petrolej, kot se je to znižalo kartelu pod pretvezo, da prodaja petrolej po vseh sreskih mestih države, česar pa kartel seveda ne dela.

Gustav Goll.

Politične vesti

Rooseveltov odposlanec Welles se je pred svojim odhodom iz Rima sestel z britanskim, francoskim in nemškim veleposlanikom. Iz Italije je odpotoval v Švico, kjer se sestane s predsednikom Švice. V Berlin pride v petek ter bo še isti dan govoril s Hitlerjem ter von Ribbentropom. Naslednji dan pa se sestane tudi z Göringom. Pri njegovih berlinskih razgovorih se bo govorilo tudi o povratku nemškega veleposlanika v Washington ter imenovanju novega ameriškega veleposlanika v Berlinu.

Nemški tisk je spremenil ton svojega poročanja o predsedniku Rooseveltu. Dočim je dosedaj pisal o Rooseveltu le z ironijo, ga je začel sedaj hvaliti.

Iz Amerike poročajo, da so bili tam zelo zadovoljni s sprejemom, kakršnega je doživel Welles v Rimu. Iz Rima pa se poroča, da so se odnošaji Italije z U. S. A. sedaj zelo zboljšali ter da je pričakovati, da bo Amerika po vrnitvi Wellesa v Ameriko de lure priznala italijansko etiopsko cesarstvo.

Francoski listi zelo obširno poročajo o možnih posledicah Wellesovega potovanja po Evropi. Istično pa dajejo pariški listi tudi velik pomen Rooseveltovi poslanici papežu. »Petit Parisien« piše, da naglašja Roosevelt v svoji poslanici potrebo, da se manifestira skupni ideal vere in humanosti, da bi se dosegel nato trajen mir na podlagi svobode in varnosti življenja in neodvisnosti vseh narodov. List pravi, da so to isti ideali, zaradi katerih vodi Francija vojno in da je zelo razveseljujo, če se more konstatirati, da zbira Roosevelt podatke o Evropi, ko misli enako kakor zavezniški.

Angleški list »Daily Mail« opozarja v zvezi z Wellesovim obiskom, da se nekatere nevtralne države zelo motijo, če mislijo, da bodo one imele po končani vojni glavno besedo pri rekonstrukciji Evrope. O novi Evropi bodo odločevali samo tisti, ki so v vojni kravali.

Prihod Rooseveltovega odposlanca Wellesa so v začetku sprejeli v Rimu zelo hladno. Po njegovih razgovorih z grofom Ciano in Mussolinijem pa se opaža v italijanskem tisku precejšen preobrat ter podčrtujejo velik pomen njegovega obiska. Zlasti pa poudarjajo, da bo posebno pomemben razgovor Wellesa z Mussolinijem po njegovem povratku iz evropskih prestolnic.

Gayda piše v »Giornale d'Italia«, da ni pričakovati skorajšnjega miru. Nasprotje med Nemčijo in zavezniški je zavzele tako velik obseg, da je mir še daleč. Gayda označuje kot glavnega krivca, da ne more priti do miru, Stalina, ki da se še ni odrekel svojim avanturističnim ciljem.

Rusija in Turčija bosta umaknile svoje čete s kavkaške meje, da preprečita vsak incident.

Na Karelijski ozini postaja pritisk sovjetskih čet vedno močnejši. Sovjeti imajo tu na 80 km dolgi fronti zbranih 15 divizij, okoli 200 tisoč mož, dočim Finci le 80.000. Finci se hrabro upirajo, a so se morali pred premočjo znova umakniti. Sovjetske čete so sicer imele silne izgube, vendar pa so prodrele že 6 km pred Viborg. Tudi pri Tajpali se boji nadaljujejo z vso silo. Finci poročajo, da so odbili tri napade s težkimi izgubami sovražnika. Verjetno pa je, da se bodo tudi tu morali Finci umakniti, če bi sovjetske čete zasedle Viborg. Na severu so se pri Petsami umaknile finske čete za 15 km.

Prostovoljci iz Anglije so začeli odhajati na Finsko. Če bi pričeli prihajati prej, bi najbrže Finci mogli na Karelijski ozini obdržati vse svoje postojanke. Finci odklanjajo, da bi prišli na pomoč Poljaki, ker se boje, da bi v tem primeru nastopila proti njim Nemčija.

Sovjetska vlada je odklonila vsako posredovanje v njenem konfliktu s Finsko. Finci trde, da je nemška ponudba, da posredujejo med Finsko in Sovjetsko Rusijo, samo propagandni manevar. Tudi Vel. Britanija ne bo posredovala, ker bi se njeno posredovanje moglo tolmačiti kot pritisk na Finsko.

Proračun britanske mornarice je spodnja zbornica sprejela soglasno ter so bile vse stranke edine v pohvali mornarici.

Ameriški senat je odklonil predlog, da se črta kredit za ameriško veleposlanstvo v Moskvi. S tem je odkleno, da ameriški veleposlanik ne bo odpoklican iz Moskve ter da diplomatski odnošaji Washingtona z Moskvo ne bodo pretrgani.

Republikanski poslanci v državi New York in Albany bodo predložili kongresu zakonski predlog, da ne sme nihče trikrat kandidirati za predsednika republike.

Naročajte »Trgovski list«!

Osrednji lesni odsek pri Zvezi trg. združenj

dravske banovine v Ljubljani ima sejo v ponedeljek 4. III. ob 10. v Ljubljani v Trgovskem domu.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo o seji jugoslov.-nem.-skega lesnega odbora.
4. Sklepanje o večjih notranjih dobavah lesa.
5. Slučajnosti.

Prosimo, da se zanesljivo udeležijo seje zastopniki vseh lesnih sekcij, odnosno združenj, ker je seja zelo važna, zlasti z ozirom na četrto točko dnevnega reda.

Franjo Škrbec s. r., predsednik.
Dr. Ivko Pustišek s. r., tajnik.

Združenje trgovcev za radovljiški okraj

bo imelo

redno letno skupščino

v nedeljo dne 31. marca 1940 ob 14.30 popoldne na Bledu v hotelu »Triglav«, železniška postaja Bled-jezero.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Predložitev računskega zaključka 1939.
4. Poročilo nadzorstvenega odbora.
5. Predložitev proračuna za leto 1940.
6. Slučajnosti.

Ako ob določeni uri ne bi bilo zadostno število članov navzočih, bo zborovanje eno uro pozneje ob vsakem številu navzočih. Zborovanje lesnega odseka združenja je ob isti uri in na istem mestu.

Zaključek računa za leto 1939. je v pisarni združenja dnevno v dopoldanskih urah na vpogled.

Predsednik:

Savnik Vinko I. r.

Tajnik:

Hočevar Josip I. r.

Kdo bo dal denar?

»Jugoslov. Kurir« poroča, da je bilo na odločujočih mestih definitivno sklenjeno, da se zgradi inštalacija za proizvodnjo koks iz lignita. Nova tovarna da se bo najbrže postavila v Kreki pri Tuzli. Ni pa še odločeno, če se postavi kot del družbe »Jugočelik« ali kot samostojno in novo državno podjetje.

Postavitve vseh potrebnih inštalacij bo veljala okoli 250 milijonov dinarjev.

Nobenega dvoma ni, da bi v državi potrebovali tovarno za izdelovanje koks. Vemo tudi, da so naše premogokopne družbe že žrtvovale nekaj denarja v ta namen za poskuse. Ti pa niso dali posebno razveseljivih rezultatov. Zato se tudi niso takšne inštalacije postavile.

Sedaj pa se nakrat poroča, da se bodo te inštalacije postavile z državnim denarjem. Nič manj ko ena četrtina milijarde se bo v to porabila. Kdo bo pa dal za to potrebni denar?

Ali davkoplačevalec? Kdo pa ga je vprašal za mnenje? Kdo pa mu more nuditi le malo jamstva, da se bo ta denar res dobro uporabil? Kdo sploh jamči za uspeh novega podjetja?

Mislimo, da vendar ne gre, da bi se na tako lahek način investirali denar davkoplačevalcev, zlasti še, ko so izkušnje z državnimi podjetji vse prej kot razveseljive. Menimo pa tudi, da je vse polno mnogo bolj nujnih stvari, kakor pa je izdelovanje koks. Naj se najprej poskrbi, da bodo mogle v redu obratovati vse že obstoječe tovarne, potem se naj šele ustanavljajo nove. Še posebej pa moramo pripomniti, da danes res ni so časi za ustanavljanje tako dragih podjetij. Podjetnosti na stroške davkoplačevalca je pri nas kar že zadosti!

Ne delajte krivice vinskim trgovcem!

Pismo uglednega podeželskega trgovca

Stara resnica je, da je davčna stopnja za pridobitno mnogo previsoka. Davkoplačevalec, ki bi napovedal resničen dohodek, je finančno uničen. Ves naš davčni sistem je takšen, da dejansko podpira velika tuja podjetja, domača pa tako pritiska, da onemogoča vsak razvoj domačega nacionalnega kapitala. Ze itak pa je podjetnost med našimi ljudmi manjša, če pa se že z davki podjetnost ubija, potem mora zginiti tudi popolnoma. V tem je tudi vzrok, da nagajajo naši ljudje najraje denar v hišo ali banko ali pa se bore za državno službo, da bi bili na starost preskrbljeni.

O tem je zadnjič pisala tudi zagrebška Nova Riječ. List pri tem navaja, da ni nič čudnega, če zdravnik z letnim dohodkom od 100—200 tisoč din prizna samo 15—30 tisoč din, ker bi ga sicer previsok davek uničil. Tudi davčna oblastva vedo, da je davčna stopnja najmanj za polovico previsoka in da bi bil davčni zavezanec, ki bi vse priznal, gospodarsko uničen. Zato so tudi bile zadovoljne, če so se prijave zavezanec gibale v mejah dostojnosti. »Nova Riječ« vse to omenja, ker hoče, da bi se davščine pravilneje uredile, da bi mogli davčni zavezanci živeti tudi, če priznavajo odkrito svoje dohodke in da bi se mogla zopet obnoviti davčna moralna, ki jo sedaj onemogočajo ravno davčni predpisi.

Sedaj pa mi dovolite, da opišem še lastni primer.

Posedujem staro vinsko trgovino. V naši državi se kaže že dalj časa neka splošna animoznost proti vinski trgovini. Medtem ko je v eni najbolj vinskih držav, vsaj tako socialni, vsaj tako napredni, vsaj tako kulturni kakor je naša, v Franciji vinski trgovci vsaj toliko spoštovani, kakor kateri koli drugi privrednik, se skuša pri nas naslikati vinskemu trgovcu kot parazitu, ki se skuša po nepotrebnem zajesti med producenta in konsumenta. Vse nove uredbe, morda zadnjih petnajst let, so kazale to tendenco, da bi se vinski trgovci čim bolj onemogočili.

Pred leti smo imeli v dravski banovini naredbo, če kupi privatnik vino od trgovca, mora plačati obe trošarini v skupnem znesku 2 din, če pa kupi vino direktno pri producentu, je te obdajitve 2 din na liter prost. Hoteli so udariti trgovca (čemu?), toda udarjen je bil, čeprav ne zelo, vinogradnik. Privatniku se namreč pač ne izplača, da bi šel na Dolenjsko ali Stajersko iskati 50 ali 100 litrov vina. Poleg tega pa je dobil od večšega, strokovno izobraženega trgovca čista, šolana, pravilno rezana vina, ki so ustrezala njegovemu okusu, dočim so bila vina, ki jih je kupil pri vinogradniku, megljena, včasih prekislila, včasih presladka, da so pozneje zopet kipela, z eno besedo: niso bila za konsum pripravljena.

Drugič so zopet udarili vinskega trgovca s poslovnim davkom. Navadno se plačuje poslovni davek enkrat, in če gostilničar kupi vino od vinogradnika, plača samo gostilničar poslovni davek od dotičnega vina; če pa kupi gostilničar vino od vinskega trgovca, je poslovni davek dvakrat plačan: pri trgovcu in gostilničarju.

Tretjič se je n. pr. naredila krivica vinskemu trgovcu sedaj. Gostilničarju, ki kupi vino pri producentu, se prizna odbitek trošarine za mesečni kolo in za transportni kolo. Če pa kupi gostilničar vino od trgovca, se mu ta dva kala ne priznata, pa čeprav bi bilo recimo vino v tem primeru dalj časa na transportu, kakor ono od producenta.

Na Francoskem so tudi velike

davščine na vino, vendar ti davki niso taki, da bi skušali vinskega trgovca onemogočiti, nasprotno, tam je vsa vinska trgovina osredotočena v rokah trgovcev, ker se država zaveda, da vinski trgovci ni na škodo, ampak v korist vinski produkciji.

Večina štajerskih, hrvaških, tudi dalmatinskih vin itd. ni splošnih za samostojen konsum, ker so bodisi prekislila, prešibka, premehka ali brezokusna. Z večjim rezanjem teh vin se pa doseže tip vina, ki našim konsumentom ustreza. Če se to ne bi doseglo, bi ostalo še več teh slabših vin neprodanih in vinogradniki bi se udajali še bolj pijači, kakor se že sedaj. Eden glavnih namenov tako zelo forsiranih združenj je ravno sestavljanje z rezanjem prave vinske tipe in tako konsum vina večati in predvsem pomagati tudi majhnim ubožnejšim vinogradnikom od prodaje. Strokovno izobraženi vinski trgovci dela isto, kar bi morali delati zadrage. Ne plačuje pa vinogradnikom vina nič ceneje, kakor ga plačujejo zadrage, čeprav ne dobiva obilnih podpor od države kakor zadrage in čeprav ni deležen olajšav, ki so dovoljene pridelovalcem in zadrugam. Vrh vsega pa mora še plačevati davke.

Pri nas na merodajnih mestih vse premalo velja resnična strokovnost, preveč veljave pa imajo oni, ki se po svoji osebnosti ali svojem strankarskem opredeljenju morejo zrinuti v ospredje.

To opazujem povsod, pa naj si bo pri govedoreji, konjereji ali vinarstvu. Le na podlagi tega morem razumeti nenaklonjenost, ki je kažejo odločujoči krogi proti vinski trgovini. Poudarjam pa, da mislim resno, pošteno vinsko trgovino, ki se vedno teže bori v sedanjem času.

V začetku sem govoril o davkih. Solidni vinski trgovci pod sedanjimi prilikami ne bo več mogli izhajati, oziroma njegov kapital ne bo več rentabilno naložen. Mislim, da mi gospodje tovariši iz drugih trgovskih strok ne bodo zamerili,

če omenim, da je edino vinska trgovina ona, pri kateri se ne da pred davčnim oblastvom zatajiti nič prometa, ampak pri kateri je zbog vseh mogočih kontrol obdačen tudi zadnji liter. Kaj to pomeni, nam pove zgoraj citirana vsebina izvajanj v »Novi riječi«.

Vinska trgovina ni najlažja in teh trgovcev je tudi razmeroma malo. Kakor drugi trgovci plačujemo tudi mi za Zbornico, za gremije itd., ker nas je pa le malo, pa vodijo pri teh institucijah tudi le malo računa o nas.

Se nekaj naj omenim na koncu: v časopisih smo čitali in celo po radiu je bilo razglašeno, da skušajo vinski trgovci uvedbo državne trošarine pri vinu izrabiti v to, da pritiskajo na cene pri pridelovalcih, da je zato nastala stagnacija v vinski trgovini in da bodo oblastva že nastopila proti te vrste špekulantom. Ko sem to, za našo stroko žaljivo obvestilo čital, nisem mogel razumeti, kam naj ta po demagogiji cikajoči razglas prav za prav meri. To žaljivo sporočilo je moglo biti izdano samo zaradi nepoznavanja resničnih razmer, vsaj tukaj pri nas, če pa je v spodnjih krajih drugače, pa ne vem, vendar tudi dvomim. Če so cene v spodnjih krajih po uvedbi trošarine, katere prej doli ni bilo, padle, se vendar zaradi tega ne sme dolžiti trgovci. Pred uvedbo trošarine je marsikdo kupil vino (mislim predvsem spodnje kraje), ki ga sedaj ne kupuje, ker mu je predrago. Zato je ponudba večja, povpraševanje pa manjše. Tega pa vendar niso zakrivilo trgovci in vsaj tukajšnji ne zaslužijo imena špekulantov. Staro pravilo je, da se cena giblje na podlagi ponudbe in povpraševanja. Reguliranje cen z dekreti se le težko posreči, to smo doživeli v svetovni vojni in tudi sedaj lahko opazujemo, da so kljub različnim naredbam cene za nekatero blago izredno poskočile in to celo za blago, katerega je dovolj pri nas; n. pr. za drva v Zagrebu.

Vse je nezadovoljino z novo bencinsko naredbo

Upanje, da se bodo z bencinsko naredbo št. 3 razmere zboljšale in da se bo avtomobilski promet zboljšal, se je popolnoma nesrečilo. Z novo uredbo niso nezadovoljni le trgovci s tekočimi gorivi, ki bodo celo prodajo bencinske mešanice ustavili, temveč tudi lastniki avtomobilov, taksiji, sploh vsi, ki se jih ta naredba tiče.

Glavna napaka nove naredbe je, da določa količino bencina, ki ga dobi avtomobilist, predvsem po konjskih silah vozila. Kadar pa se omejuje potrošnja bencina v tej meri, kakor sedaj, pa ne sme biti odločilno število konjskih sil, temveč, če se vozilo uporablja za potrebo ali pa za šport in zabavo. Petrošnja bencina za zabavo se sme omejiti, nikakor pa ne potrošnja za potrebo.

Tako se določa za tovarniške avtomobile mestoma ista količina ko za športne. Posledica tega bo, da bo vse poslovno življenje zastalo, ker je količina 101 na teden za tovarniški avtomobil absolutno premajhna. Upoštevati je treba tudi to, da so skoraj vse tovarne na periferiji mesta, da pa morajo lastniki tovarn ne samo zaradi svojih osebnih interesov, temveč tudi kot člani javnih zastopov, stanovskih in splošno gospodarskih korporacij dnevno po večkrat v mesto in da morejo te posle opravi-

ti le, če morejo uporabljati svoje ali tovarniške avtomobile, ki so bili v ta namen tudi nabavljeni. Vendar ne bo nihče mislil, da izdajajo tovarne težke denarje za nabavo avtomobila, za plačevanje vseh avtomobilskih davščin, za šoferje itd. samo za prazen nič. Imajo jih le iz dejanske potrebe, ker zanje velja rek, da je čas zlato. Če pa nimajo zadosti bencina, potem jim tudi avtomobil ne pomaga, potem mora obrat v ujih podjetju nujno trpeti, kar povzroča splošno gospodarsko škodo.

Ponaredbi so sicer omejevali prekatégorizacije za motorna vozila. To prekatégorizacije pa izvršujejo posebni odbori v vsaki banovini. Naredba št. 3 je stopila danes v veljavo, nikjer pa še ni bilo objavljeno, če so ti odbori tudi ustanovljeni, kje in kdaj poslujejo. Kakor so nam zanesljivi gospodje sporočili, dotični uradi, katerih se to tiče, niti še ne vedo, da se morajo ti odbori ustanoviti!

Dolgo se je odlašala naredba št. 3, pa kakor se vidi, se je še premalo odlašala, ker sicer res ne bi mogla iziti tako malo in tako slabo preudarjena. Ze itak velika zmešnjava se je sedaj še prav občutno povečala in uredba je rodila, še preden je stopila v veljavo, posledice, ki so nad vse resne. Trgovci-detajlisti so ustavili prodajo bencinske mešanice, lastniki

Tako dober tek vzbuja

naravna Rogaška slatina, da so se po zgodovinskih podatkih prebivalci okolice za časa lakote v 30letni vo ni izogibali, piti to vodo, ker jim je povzročila prevelik tek.

avtomobilov bodo morali ustaviti vožnje, ker dobe premalo bencina. Same nove težave na vseh koncih, odbori, ki bi morali pomanjkljivosti navedbe odpraviti, pa ne delujejo.

Skoraj ne bo lastnikom motornih vozil preostalo nič drugega, kakor da intervenirajo v Beogradu in dosežejo prekatégorizacije. Ali se morda hoče kar sankcionirati to slabo upravo, da pri nas ne veljajo zakonski predpisi, temveč le intervencije?

Poglavje za sebe je tudi to, da predpisuje nova naredba celo vrsto knjig, ki jih morajo voditi prodajalci, teh knjig pa še nikjer ni. Zopet nov dokaz, da je izšla naredba prezgodaj, da še ni bilo vse potrebno pripravljeno!

Nujno potrebno je zato, da se naredba št. 3 temeljito reformira in da se izdajo določila o omejitvi motornega prometa v sodelovanju s praktičnimi ljudmi. Na ta način se bo prav tako dosegla manjša potrošnja tekočih goriv, vendar na način, da od tega ne bo imelo škodo gospodarstvo. Danes pa jo ima!

Kaj je s petrolejem?

Ze več ko teden dni poslušamo v radiu, beremo v časopisih, tudi v tem listu smo že brali, da je prišlo toliko in toliko petroleja za te in te kraje. Tudi za Ljubljano da ga je prišlo enkrat baje pol cisterne, drugič 2 cisterne in ne vem koliko še. Vendar tega petroleja nikjer ni! Naročam pri ljubljanskih grosistih petrolej dan za dnem, pa je vedno isti odgovor — da petroleja ni. Kje je ta petrolej? Če je, naj bi se dal vendar trgovcem! Če pa ga ni, naj se nikar po radiu in časopisju ljudje ne begajo in ne vlečejo. Take potegavščine niso na mestu, pa naj pridejo tudi od zgoraj. Ljudje slišijo in berejo, da je petroleja dovolj in ga seveda zahtevajo, a petroleja ni! Kriv pa je seveda trgovec, češ da ga skriva ali pa da ga noče dobaviti.

Pojasnite prosim, kaj je s petrolejem in kje je! Pojasniti bi se moralo tudi v drugih časopisih in v radiu, da bi ljudje vedeli, kje je krivda in kje je petrolej.

Odgovor: Krivda zadene vedno ene in iste. Kriv je bencinski kartel in tisti, ki imajo nalogo, da delovanje kartela nadzirajo, a te dolžnosti ne izpolnjujejo.

Petroleja ni!

Prejeli smo:

Z ozirom na notice v listih in po radiu, da bo Slovenija v kratkem preskrbljena s petrolejem, sporočamo, da to ni res, ker najavljena količina petroleja ni drugaga kot kaplja v morje.

Trgovci smo vsako leto samo v Mariboru prodajali ob tem času dve cisterne na teden in je treba sedaj najmanj 50 vagonov, da bo zopet vsak trgovec imel petrolej na zalogi. Če misli kartel poslati v Maribor 3 vagona, pač s tem problem petroleja še zdaleka ni rošen.

PREMOG
KOKS — DRVA

nudi **I. Pogačnik**
BOHORIČEVA 5
Telefon 20-59
Postrežba brezhibna

XXI. redna letna skupščina Združenja trgovcev za srez Kranj

v Kranju bo v sredo 13. marca 1940 ob 13. uri v mali dvorani (bivša kavarna) Narodnega doma v Kranju.

Dnevni red:

1. Volitev 2 overovateljev zapisnika.
2. Poročilo upravnega odbora.
3. Računski zaključek za l. 1939.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Proračun za l. 1940.
6. Odprava novoletnih in drugih daril.
7. Samostojni predlogi, ki pa morajo biti predloženi upravi najmanj 3 dni pred skupščino.
8. Volitve:
 - a) predsednika in podpredsednika,
 - b) 7 članov in 4 namestnikov upravnega odbora,
 - c) 3 članov in 2 namestnikov v nadzorni odbor,
 - č) v odsekovne odbore,
 - d) 5 delegatov in 5 namestnikov za zvezno skupščino.
9. Slučajnosti.

V smislu čl. 16. pravil sklepa skupščina z absolutno večino glasov navzočih članov. Ako ob skličenju uri ne bo navzočih zadostno število članov, t. j. ena tretjina, bo 1 uro pozneje druga skupščina, ki sklepa o dnevnem redu ne glede na število prisotnih članov.

Skupščina sme sklepati le o zadevah, ki so postavljene na dnevni red, ali so jih poedini člani najmanj 3 dni pred zborovanjem pisмено prijavili upravi. O udeležbi se bo vodila poimenska evidenca.

Računski zaključek za l. 1939. je v smislu čl. 40. pravil objavljen v pisarni združenja, da ga člani lahko prouče. Objavljen in na vpogled v pisarni je tudi proračun za leto 1940.

Udeležba je za vse člane obvezna!

V Kranju, dne 16. febr. 1940.

Berjak Frane s. r.
predsednik združenja

Zaposlitev tujih državljanov na Hrvaškem

Ban dr. Šubišić je izdal naslednjo naredbo o zaposlitvi tujih državljanov na Hrvaškem:

Čl. 1. — Uredba o zaposlitvi tujcev z dne 29. marca 1935. ter pravilnik o izvajanju te uredbe s spremembami in dopolnitvami z dne 29. novembra 1935. ostaneta do nadaljnjega v veljavi na območju banovine Hrvatske, v kolikor nista s to naredbo spremenjena.

Čl. 2. — Vse posle, ki jih je dosedaj po cit. uredbi in pravilniku opravljal min. za socialno politiko, opravlja odslej ban Hrvatske oz. banska oblast, oddelek za soc. politiko.

Čl. 3. — Vsi posli, ki jih je prej opravljal banska oblast, se prenesejo na policijo, kjer te ni, pa na sreska načelstva.

Čl. 4. — Pri Hranilnici banovine Hrvatske v Zagrebu se ustanovi fond za neposredno podpiranje nezaposlenih delavcev.

V ta fond se stekajo vse denarne kazni, ves dohodek od prodanih obrazcev kart zaposlovanja, podatkov o tujem državljanu in delodajalcu ko tudi takse za zaposlovanje tujcev po veljavnih predpisih.

Čl. 5. — Pri vsaki upravni oblasti I. stopnje se ustanovi odbor za tuje delavce, da se izjavlja o vseh prošnjah in pritožbah.

Ta odbor tvorijo: predsednik urada ali njegov namestnik, referent za prošnje, en uradnik s fakultetno naobrazbo ter inspektor dela, če je v tem kraju inspekcija dela.

Kmetiska posejilnica ljubljanske okolice v Ljubljani odpira trgovcem, gostilničarjem, obrtnikom tekoče račune in daje kredite pod ugodnimi pogoji.

Velikoprodaja tobaka in soli po novih, in še vedno ne zadosti jasnih pogojih

»Monopolni glasnik«, glasilo Udrženja monopolskih uradnikov, je objavil v svoji številki z dne 10. februarja naslednji članek g. Podbregarja:

Sedanja zakupna doba velikoprodaje tobaka in soli od 1. aprila 1935 do 31. marca 1940 se že bliža koncu in skoraj vstopamo v novo dobo, ki traja od 1. aprila 1940 do 31. marca 1945. V času, ko to pišemo, so bile že izvršene prva in druga ofertna licitacija za tobak in prva za sol. Za novo zakupno dobo so bili izdelani novi zakupni pogoji, ki se zlasti glede velikoprodaje soli bistveno razlikujejo od dosedanjih pogojev.

Spremembe v rajoniranju

V dosednji zakupni dobi je bilo za velikoprodajo tobaka skupno 86 zakupnih okolišev, dočim jih bo po novih pogojih samo 70. Pri soli smo imeli deset zakupnih edinic: devet banovin (po stari razdelitvi) ter kot deseto upravo mesta Beograda. V novi zakupni dobi pa bo število zakupnih edinic za sol 70 kakor pri velikoprodaji tobaka. Ta pomembna sprememba pri rajoniranju zakupnih edinic ima svoj razlog v činjenici, da so cele banovine kot zakupni rajoni preveč velike in zato omogočajo licitacijo samo večjim kapitalom, dočim morajo srednji in manjši kapitali ostati izven konkurence in neposrednega sodelovanja z monopolno upravo. Sistem velikih zakupnih rajonov so kritizirale razne gospodarske organizacije in za bodočo zakupno dobo so bile njih pritožbe upoštevane. V koliko je ta novi sistem za upravo monopolov ugodnejši, bo pokazala bodočnost, ko se bodo v praksi izkristalizirale napake in prednosti novega sistema.

Pri velikoprodaji tobaka se je izkazal sistem srednjih rajonov kot ugoden za monopolno upravo, ker so bile dosežene zelo nizke zakupniške provizije. Dočim so neke gospodarske organizacije kritizirale pri soli velike banovinske rajone, se je za velikoprodajo tobaka zahtevalo, da se uvede sistem okrajnih zakupov. Ta sistem se je podrobno proučeval, a je izkušnja v l. 1933. do 1935. dokazala, da je za monopolno upravo mnogo manj rentabilen kot sistem večjih (okrožnih) rajonov. Drobni kapitali, ki sicer pridejo pri okrajnem sistemu do veljave, imajo v sebi kati neke negotovosti. Ti mali in drobni pridobitniki se poleg tega lotijo posla velikoprodaje samo proti sorazmerno velikim odškodnini. Zaradi tega postaja tak zakup za monopolno upravo drag; neracionalna geometrija zakupnih rajonov pa tudi neugodno vpliva na fiskalne dohodke. Finančna ugodnost je za monopolno upravo mnogo večja v srednjih rajonih. S stališča interesentov imajo ti rajoni tudi veliko prednost v tem, ker daje en rajon za sebe večjo možnost kalkulacije za večji zaslužek v globalnem znesku, čeprav je odstotno ta zaslužek manjši kakor pa pri okrajnem sistemu. Odziv interesentov pri licitacijah je bil zelo velik ter je bilo od 70 rajonov že pri prvi licitaciji oddanih 51.

Po svojem besedilu se novi pogoji za velikoprodajo tobaka ne razlikujejo mnogo od dosedanjih. Omiljene so samo neke ostrine, kakor n. pr. v čl. 14. Po dosedanjih pogojih je moral zakupnik velikoprodaje z manjšim predmetom ko 4 milijone din letno imeti za čas trajanja zakupa še maloprodajalnice. Ta določba je imela ta namen, da bi bila v manjših krajih vsaj po en maloprodajalnice tobaka, ki bi imela vse vrste tobačnih izdelkov. Ker pa morajo vse samostojne prodajalnice v o-

jih centrih sreskih mest po pravilniku prodajati vse vrste tobačnih izdelkov, je bila ta določba za kraje, v katerih so bile takšne maloprodajalnice, nepotrebna. Zato je po novih zakupnih pogojih oproščen te dolžnosti, če je v dotičnem kraju zadosti maloprodajalnic. Na drugi strani pa zakupnik velikoprodaj z letnim prometom nad 4 milijone din ni smel imeti maloprodajalnice tobaka. Posledice te določbe so bile nepravilne in nelogične. V nekaterih krajih so bili zakupniki stari in dolgoletni maloprodajalci tobaka, ki so zaradi te določbe morali opustiti svojo maloprodajo tobaka, torej svoj poklic. Nelogičnost pa je bila v tem, ker jim je bila na eni strani priznana pravica, da se udeležujejo licitacij baš zaradi njih poklica kot maloprodajalci, na drugi strani pa jim je bil ta poklic onemogočen, kakor hitro so postali velikozakupniki tobaka ali njih zastopniki. Po novih pogojih je vsem zakupnikom omogočeno, da obdrže oziroma otvorijo maloprodajalnice v krajih z nad 4 milijone din letnega prometa.

Nove dolžnosti zakupnikov

Kot novost se mora smatrati predpis čl. 22 (*) novih pogojev, po katerem mora zakupnik sodelovati pri pospeševanju in dvigu prodaje v okviru poslov, ki jih določijo monopolna uprava. Ta predpis je zelo meglen ter ne kaže nikake oblike in meje tega sodelovanja. Ni jasno niti na katere posle se misli, niti v čem naj bi bilo to sodelovanje. Eno pa je jasno, da ima sedaj monopolna uprava možnost, da izda za povečanje prodaje razne ukrepe in da se zakupnik ne more izogniti sodelovanju in delu, če bi se skliceval na pogodbo. Na vse zadnje bi moral vsak tak ukrep biti tudi zakupniku v efektivno korist, ker bi delajoč za monopolno upravo tudi sebi povečal rentabilnost zakupa. Ta določba daje monopolni upravi nadalje možnost, da prisili zakupnika na večje napore v okviru velikoprodaje kakor je samo nabava in prodaja blaga. Iz izkušnje pa vemo, da se zakupniki omejujejo samo na to ter da so glede zatiranja tihotapstva, reklame itd. skoraj brez vsake iniciative. Po novi določbi je torej dana možnost, da se dvigne vsa prodajna služba na komercialni nivo.

Vprašanje oskrbe vojske s tobakom je odprto

V sedanjih pogojih ni urejeno, kako naj se oskrbuje s tobakom vojska. Znano je, da ima v drugih državah vojska poseben tobak in da jo oskrbuje s tem tobakom fiskalna režijska. Pri nas ni rednega oskrbovanja vojske s posebnim tobakom, toda to vprašanje mora danes ali jutri dobiti svojo rešitev. V načelu je to vprašanje rešeno v čl. 26. novih pogojev, po katerem si je monopolna uprava pridržala pravico, da more vojsko neposredno oskrbovati s tobakom, torej mimo velikozakupnikov tobaka na način, kakor se to prakticira v drugih državah.

Zakupnik mora v bodoče plačati poslovni davek

Kar se tiče zaveze zakupnikov na plačevanje državnih davščin, so bili zakupniki do 31. marca oproščeni plačila davka na poslovni promet. Po čl. 33. novih pogojev za velikozakupnike tobaka oz. po čl. 37. novih pogojev za velikoprodajo soli pa je predvideno, da morajo zakupniki od 1. aprila 1940 plačevati davek na poslovni promet. Kot osnova za plačevanje

tega davka je predvidena zakupnikova provizija, torej dohodek zakupnika od velikoprodaje tobaka oz. soli. Kaj se mora smatrati kot provizija zakupnika, ni precizirano in to vprašanje bo moralo biti še predmet razprav s finančnimi oblastmi. Zakupnikova provizija pomeni za zakupnika komisijo, ki je obremenjena z raznimi stroški. V teh stroških je predvsem strošek prevoza blaga od prodajne baze do posamezne velikoprodaje. Ta izdelek, ki ni pri tobaku posebno velik, dobiva pri velikoprodaji soli izredno važnost, ker pomeni 80% celotne režijske. Če se vzame kot osnova za določevanje tega davka brutoprovizija, t. j. znesek, ki mu ga monopolna uprava odbija pri izdaji blaga od bruto-prodajne cene, bi moral plačati zakupnik davek tudi od zneska, za katerega se zaradi režijskih in prevoznih stroškov njegov zaslužek zmanjšuje. Z eno besedo: zakupnik bi plačal davek tudi od svojih izdatkov. V koliko bi to bilo v skladu s samim načelom obdavečanja, ni predmet tega članka, pač pa je treba opozoriti na naslednje: Po čl. 12. novih pogojev za velikoprodajo soli se morajo zakupniki — kjer je to le mogoče — posluževati pri prevozu državne železnice, in sicer celo takrat, če bi bila pot po železnici daljša. S to določbo je dr. železniški upravi monopolni položaj in zakupu je vzeta pravica, da izbira transportna sredstva. Mora torej plačati za prevoz tudi več, kakor bi plačal, če bi bil glede izbire transportnega sredstva svoboden. Če bo torej predmet obdavečanja (na poslovni promet) bruto-provizija zakupnika, bo moral dati zakupnik od svoje provizije državi dvakrat, in sicer prvič v obliki prevoza (železniški upravi), drugič pa v obliki davka (finančni upravi). Vprašanje, če se bo vzela kot davčna osnova bruto ali neto provizija zakupnika, je s tem odprto, čeprav bi bilo moralo biti to vprašanje rešeno še pred začetkom licitacije, da bi mogel zakupnik pravilno in natančno kalkulirati. (Zakaj se to ni storilo, se med pridobitniki zelo mnogo govori. Op. ured.) Če so ti (kar je treba predpostavljati) pri kalkulaciji svojih provizij vzeli za podlago določevanja tega davka bruto-provizijo, pa se to vprašanje reši po drugi alternativni (neto-proviziji), bodo prišli zakupniki do dohodka, ki pomeni zanje neutemeljeno obogatitev.

Začasna skladišča soli odpravljena

Določila novih pogojev o transportiranju soli so zelo izčrpna in njim so posvečeni čl. 10. do 13. V čl. 10. je postavljeno načelo, da se mora posamezna velikoprodaja

soli zalagati iz one monopolne prodajne baze, ki je navedena v tabelaričnem pregledu čl. 2. pogojev za velikoprodajo. Ti členi pa dajejo monopolni upravi tudi možnost za znatne spremembe v zakupni dobi tako glede zalaganja iz določenih baz, ker se predvideva odpiranje novih stalnih skladišč, ko glede ustanavljanja rezervnih skladišč. Vidi se, da je organizaciji baz posvečena velika pažnja in da se je stremelo za tem, da se težišče zalag prenese s tako imenovanih začasnih skladišč na državna skladišča. To načelo najbolj ustreza interesom monopolne uprave ter je upravičeno tudi s stališča hitrega in rednega oskrbovanja, ker se s tem rezervira monopolni upravi velika elastičnost in možnost razdelitve teh zalag po dejanskih potrebah posameznih krajev. Zaradi tako shematičnega oskrbovanja in razdelitve zalag so postala tako imenovana začasná skladišča zakupnika nepotrebna ter se po čl. 14. novih pogojev ta tudi ne bodo več dovoljevala. Zaradi odprave teh skladišč bodo morali zakupniki posvetiti večjo pažnjo pravilnemu zalaganju velikoprodaje, ker so dosedaj mogli potrebne količine vzeti v samem kraju iz začasnih skladišč. Sedaj pa bodo morali jemati blago direktno iz prodajne monopolne baze ter bo zato treba več časa za nabavo blaga. Tudi načini oskrbe, nabavljanja, vzdrževanja predpisanih zalag itd. novih pogojev za velikoprodajo soli se sedaj bolj nanašajo na dotične pogoje za veliko prodajo tobaka.

Sol bo mela v bodoče monopolna uprava, kateri je s tem dana najširša možnost, da zalaga posamezne kraje z ono soljo (mleto ali nemleto), ki se bo v teh krajih zahtevala.

Novi pogoji za veliko prodajo soli in tobaka so sestavljeni na podlagi izkušenj in prakse ter se iz njih vidi, da je posvečena velika pažnja ravno onim delom pogojev, ki se tičejo zalaganja in s tem tudi prodaje ter dohodkov monopolne uprave. Podčrtati je treba, da se sprememba izvrši v času, ki ni za gospodarstvo ugoden, vendar pa je treba pripomniti, da je bil odziv interesentov kljub temu večji, kakor pa se je pričakovalo in je mogla zaradi tega prodajna služba monopolne uprave doseči nov uspeh.

Vsekakor pa se treba čuditi, da kljub vsem velikim izkušnjam še niso pogoji zadostno jasni in more zato imeti pri licitaciji uspeh samo tisti, ki ve še nekaj več, kakor pa mu povedo pogoji.

Upajmo tudi, da v bodoče res ne bo več pritožb zaradi pomanjkanja soli in zaradi njene kakovosti.

Zunanja trgovina

Ministrski svet je znižal carino na pluge od 20 na 10 zlatih din, za dele plugov pa na 5 zl. din.

Z Nemčijo je bil dosežen sporazum, po katerem bomo v bodoče dobavljali Nemčiji boksit, iz Nemčije pa se bodo vrnili ti vagoni naloženi s koksom.

Madžarski listi poročajo o potovanju trgovinskega ministra dr. Andresa v Sofijo ter o možnosti carinske unije med Bolgarsko in Jugoslavijo. Madžarski listi pravijo, da bi sklenitev te unije po-
zdravljali, ker bi lahko dobro služila ožjemu sodelovanju med vsemi državami južnovzhodne Evrope.

Med Italijo in Rumunijo se vodi v Bukarešti gospodarska pogajanja.

Madžarski poslanik v Bukarešti in rumunski zunanji minister Gafencu sta podpisala sporazum o ureditvi železniskega prometa med Madžarsko in Rumunijo.

Italijanska trgovinska delegacija

je prišla v Pariz, da sklene s Francijo novo trgovinsko pogodbo, ki bi bila v skladu s sedanjimi mednarodnimi razmerami.

Madžarske sladkorne tvornice so proizvele letos 1.17 milijonov stotov sladkorja, za 26.381 stotov več kot lani. Izvoz sladkorja bo znašal 260 vagonov, t. j. toliko ko lani.

Bolgarska je lani izvozila 34,7 milijona kg tobaka, kar je izredno veliko. Računajo, da se bo letos podražil bolgarski tobak za 20 do 25%.

Cene opija so zaradi vojne zelo narasle. Istočasno pa je tudi močno naraslo povpraševanje po turškem opiju.

V Bukarešti se je ustanovila s kapitalom 15 milijonov lejev družba »Radiometa«, ki bo izdelovala radijske aparate.

Nemška družba »Zeiss Ikon« bo izplačala letos 8% dividendo. Letni dohodek družbe je zaradi zmanjšane izvoza padel od 30,8 na 26,4 milijona RM.

Izvoz kalija iz Palestine se je v l. 1939. povečal od 47.496 ton na 63.527 ton, kroma pa od 481 na 589 ton.

Denarstvo

Sestanek med zastopniki naše in bolgarske Narodne banke

Med gospodarskimi ljudmi, ki so se udeležili otvoritve Bolgarsko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Soliji je bil tudi direktor Devizne direkcije Narodne banke g. Ljubisavljević. Direktor Ljubisavljević je porabil priliko ter se sestal z zastopniki bolgarske Narodne banke. Na skupni konferenci so nato zastopniki obeh emisijskih bank razpravljali o vprašanjih, ki se tičejo trgovinskega in plačilnega prometa med obema državama.

Zanimanje ameriškega kapitala za Jugoslavijo

V zadnjem času se opaža večje zanimanje ameriškega kapitala za Jugoslavijo. To je tem bolj pomembno, ker se v Ameriki smatra evropski trg za zelo negotov in naložbe v evropske vrednote kot zelo tvegane. Sedaj se poroča, da se neki Amerikanci zanimajo za postavitve avtomontajne tovarne na Hrvaškem. Neka druga ameriška skupina pa bi bila baje pripravljena odpreti v Jugoslaviji tovarno za telefonske aparate in za izdelavo telefonskega materiala. Smatra se, da bi bila takšna tovarna zelo donosna.

Zavarovalnica »Commercial Union«, ki je znana kot afiliacija listovinske londonske družbe, bo baje prešla v nemške roke ter se v bodoče imenovala »Elementar«, kakor se imenuje znana zavarovalnica na Dunaju.

Poletnem poročilu Narodne banke je vseh delničarjev 1300. V rokah naših državljanov je 59.349 delnic, v rokah tujih državljanov 651. 142 delničarjev ima 46.859 delnic ali 78,09% vseh delnic. Največji delničarji Narodne banke so drž. denarni zavodi.

Na beograjski borzi so notirali dne 29. februarja državni papirji takole: vojna škoda 430-432, 6% godne 69-70, 4% agrarne 53-55, 6% dalmatinske 71-72, 7% stabilizacijske 98-99, 7% investicijske 99-100, 7% Seligman 100-105, 7% Blair 80, 8% Blair 98 din.

Zivnostenska banka izkazuje za 1. 1939. 17,6 milijona Kc čistega dobička ter bo izplačala 6 odstotno dividendo. Zivnostenska banka je največji denarni zavod v protektoratu.

Svedska je uvedla s 25. februarjem devizno kontrolo. Devize smejo v bodoče kupovati samo denarni zavodi, ki imajo za to posebno pooblastilo.

Cena zlata se je v Turčiji zelo dvignila. V oktobru 1939. je bila povprečna cena za zlati funt 15-40 papirnatega funta, v novembru 16-30, v decembru 16-80, v januarju 17-45, nato pa se je dvignila na 18-45 papirnatega funta.

Dobave - licitacije

Štab mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 8. marca ponudbe za dobavo palčic in žice za avto-geno in elektrod za električno varjenje ter 3000 letnih mornarskih maj; 19. marca 20.000 kg fižola in dne 20. marca 20.000 kg riža.

2. Hidroplanska komanda v Divuljah sprejema do 4. marca ponudbe za dobavo trbovilskega premoga ter bukovih drv.

Mornarska komanda v Šibeniku sprejema do 7. marca ponudbe za dobavo trofaznih motorjev.

Komanda pomorskega arzenala v Titvu sprejema do 9. marca ponudbe za dobavo gorilnikov za avto-geno varjenje; 12. marca tehničnega materiala, raznih svedrov, čeljusti, žeblice; 14. marca 100 kg »kapoka«.

Strojna šola Boka Kotorska sprejema do 10. marca ponudbe za dobavo raznih pisarniških potrebščin.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 11. marca ponudbe za dobavo obrobov za lokomotive; do 18. marca telefonskega kablo.

Direkcija drž. rudnika Senjski rudnik sprejema do 26. marca ponudbe za dobavo raznega mizar-skega okovja.

Direkcija pomorskega prometa v Splitu sprejema do 27. marca po-

nudbe za dobavo stroja za stru-garje.

LICITACIJE

Dne 4. marca bo v intendanci štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo ovsa, sena in slame; 16. marca 36.544 m drv.

Dne 7. marca bo pri štabu zrakoplovstva vojske v Zemunu licitacija za dobavo raznega jekla.

Dne 11. marca bo pri štabu mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu licitacija za dobavo 20.000 kg čiste svinjske masti.

Dne 12. marca bo pri Upravi zavoda za izdelavo vojne opreme v Beogradu licitacija za dobavo piščalk z vrvice.

Dne 12. marca bo pri štabu mornarice kralj. Jugoslavije v Zemunu

licitacija za dobavo plinskega in gorilnega olja; 26. marca raznega usnja in podplatov; 28. marca domačega premoga in briketov ter mila in sode za pranje.

Dne 15. marca bo pri ekonom. odd. direkcije drž. železnice v Beogradu licitacija za dobavo krp in bombaževine za čiščenje; 19. marca dezinfekcijskega materiala; 22. marca Brotan-cevi ter jeklenih cevi.

Dne 16. marca bo pri Vojnosanitnem zavodu v Zemunu licitacija za dobavo praznih ampul ter rebrastega papirja; 18. marca pločevinastih skatle.

Dne 29. marca bo v skladišču 1. oddelka vojnotehničnega zavoda v Hanrijevu pri Skoplju licitacija za dobavo raznega usnja; 30. marca za dobavo svinjske dlake; 4. aprila

raznih barv, krede, bencinske mešanice, bencola, cinkovega belila, olja, loja, karbida idr.

Dne 27. marca bo pri Upravi smodnišnice v Kamniku licitacija za dobavo 200 bakrenih plošč in dne 28. marca 600 in 900 kg kroglice iz bronce.

Dne 28. marca bo pri Centralni direkciji državnih rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo kompletne izvozne naprave za drž. rudnik Senjski Rudnik.

Dne 29. marca bo pri Centralni direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu licitacija za dobavo olja in mazila za državne rudnike; 30. marca 60.000 m razne jeklene vrvi.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani na vpogled.)

Trgovskemu naraščaju!

Odličen prodajalec

Ni lahko biti dober prodajalec. Kdor pa je dober prodajalec, ta ima zagotovljeno dobro bodočnost, temu se ni treba brigati za minimalne plače, ker bo vedno imel mnogo višjo plačo, kakor pa je minimalna. Dober prodajalec je stebel trgovine in zato vedno iskan, vedno cenjen in zato vedno z zagotovljeno eksistenco.

Kdor se je odločil za trgovski stan, mora predvsem gledati na to, da bo dober prodajalec. Karijera trgovskega pomočnika se začne s tem, da se izkaže kot dober prodajalec. Ko to svojo sposobnost dokaže, je tudi izpolnil prvi pogoj za osamosvojitve. Kajti med osnovnimi pogoji za dobrega trgovca je tudi ta, da je uspešen prodajalec.

Ni lahko biti dober prodajalec. Nekaterim se to ne posreči zlepa, drugim gre igranje. Vzrok je v tem, ker mora imeti človek že po naravi dar, da je dober prodajalec. Nekaterim prodajalcem ni treba drugega, kakor da se strankam lepo nasmehnejo, pa z lahko prodajajo. Prodajalec mora namreč imeti neki osebn »šarm«, ki osvaja ljudi, a ta »šarm« je prirojen.

Silno mnogo pa se more doseči tudi z vzgojo in s trdno voljo. Kajti poleg osebne priklonosti ali šarma morata odlikovati prodajalca še dve prednosti: 1. da blago, ki ga prodaja res pozna in 2. da zna govoriti prepričujoče. Obe ti prednosti pa se moreta tudi priučiti. Poznavanje blaga se sploh more le priučiti. Če zna prodajalec dobro razložiti kupcu prednosti tega ali onega blaga in če ga hkrati prepriča, da je cena blaga za lastnosti blaga v skladu, bo skoraj gotovo imel tudi uspeh kot prodajalec. Poznat pa mora blago tudi zato, da more kupcu pravilno svetovati. Večina kupcev je v veliki zadregi, kadar mora presojati, če je blago dobro ali ne. Če ga prodajalec te skrbi reši, mu je kupec hvaležen in to hvaležnost dokaže navadno s tem, da blago tudi kupi. Včasih je treba z blagom napraviti naravnost eksperimente, da je stranka prepričana. Seveda je treba vedeti, če blago te eksperimente tudi prenese. Zopet je poznavanje blaga prvi pogoj za uspešnost prodaje.

Prodajalec pa mora biti tudi dober govornik. Tudi to se da naučiti, kakor zgovorno dokazuje primer starega grškega govornika Demostena. Vse napake je imel, ki jih more imeti slab govornik. Ječlal je, delal nerovne kretnje, se ni znal obnašati, toda z jekle-

no voljo je vse te pomanjkljivosti odpravil in postal govornik, ki se še danes imenuje kot primer vzornega govornika. Prav tako more tudi danes vsakdo s trdno voljo premagati vse napake in doseči, da govori gladko, da se mu jezik ne zatika in da se otrese vseh slabih navad.

Dober prodajalec pa ni le prepričujoč govornik, temveč mora biti tudi dober psiholog. Stranki, ki hoče kupiti čisto določeno blago, kateri ni treba nič dopovedovati, taki stranki se tudi ne sme dosti govoriti, temveč ji je treba samo hitro postreči. Le če stranka koleba, če se vidi, da si sama dovolj jasno ne predstavlja, kaj bi hotela kupiti, šele v tem primeru naj stopi pomočnik s svojo zgovornostjo na dan.

Pri tem pa mora natančno paziti, koga ima pred seboj. Nekateri kupci imajo radi, če se mnogo z njimi govori, drugi imajo

zopet najraje, če čim hitreje posel opravijo.

Nekateri zahtevajo, da se jim pokaže mnogo blaga, da morejo na široko izbirati, drugim se najbolj ustreže, če se jim takoj pokaže pravo blago.

Velike važnosti za uspešnost prodaje je tudi vprašanje cene. Ni stranke, ki bi rada slišala, da je to ali ono blago za njo predrago. Cena je za kupca najmanj všečna zadeva, zato je treba o njej tudi čim manj govoriti in najprej doseči, da je kupcu blago všeč, šele potem pride na vrsto cena. Seveda pa mora prodajalec tudi dobro oceniti stranko, da ji predloži njej primerno blago. To ni lahka stvar in vsakdo se bo go- toveo parkrat vsmilil. To samo po sebi še ni tako hudo, hudo bi le bilo, če se iz tega ne bi nič naučil.

Prodajanje je umetnost, ki se jo nihče kar na lepem ne nauči. Treba je mnogo dela, mnogo premagovanja in postrtovalnosti. Kupčijski uspeh pa bogato poplača vse te neprijetnosti.

Težave z novimi minimalnimi mezdami trgovskih pomočnikov

Na oba članka, priobčena pod gornjim naslovom v številkah dne 9. in 23. februarja 1940, naj mi bo dovoljeno priobčiti sledeče:

Ne prvi ne drugi članek nimata pravice oporekati novim najnižjim mezdami trgovskih sodelavcev (pomočnikov) predvsem, ker je to sploh prva oblastna določitev minimalnih plač temu stanu.

Članek, ki se nahaja v letovškem kraju, v času seje lepo zasluži in torej pomočniku v tem času lahko plača izdatno več, kot je minimalna meza. Ker pa želi imeti pomočnika vse leto — najbrže ne iz golega socialnega čuta, ampak ga gotovo potrebuje — naj plača pomočniku vse leto minimalno plačo in se stvar izenači. Naj ne bo članek užaljen, ampak če zasluži on v seji — po lastni navdobi — za vse leto, naj isto velja za pomočnika, ki končno izven seje tudi samo ne postopa.

Kar pa se tiče drugega članka, ki se mu smili komaj prost vajence, pa naj pomisli, da mu je delal tri leta zastoj in da ga je izužil zato, da bo kaj znal in imel primeren zaslužek. Naj članek ne pozabi, da je bil tudi sam vajenec. Če pa članek pomočnika ne more dostojno plačati, je to znak, da ne potrebuje niti vajence, ampak da lahko opravi vse delo sam in da mu je potreben zgolj zastoj-ski tekač. To pa je po eni strani grdo izrabljanje, po drugi strani pa to omogoča umazano konkurenco. Naj imamo vsi trgovci enake pogoje, pa bo umazane konkurence kmalu konec in kdor zares ne more držati plačane moči, naj dela pač sam. Kot nekdanji njegovi starši, tako tudi sedaj starši njegovega vajence dajo otroka učiti trgovine z namenom, da pride otrok do dostojnega kruha, ker bi ga sicer dali raje v tovarno, kjer takoj zasluži in ima potem tudi

boljši izgled za zaslužek kot pa trgovski pomočnik.

Končno mora stanovska čast tudi nekaj veljati in mora biti vsakdo stanu primerno plačan in res ne gre, da trgovski pomočnik ali prodajalec niti od daleč ne zasluži toliko, kot delavec ali delarka brez učenja ali prave predizobrazbe. Proletariata v trgovskem stanu res ne potrebujemo in če bomo pomočnike dostojno plačali, bo tudi marsikaj nevskega odpadlo, kar se sedaj pogosto dogaja in ne brez krivde posloдав- ca. Pri enakih režiji bi se pa tudi pokazalo, da bi kmalu izginili razni trgovci, ki prodajajo po nemo-gočih cenah ravno zaradi nizke režije, ali boljše povedano, ker svojim ljudem ne plačajo primerno ali pa sploh nič.

Ali smo trgovci ali pa nismo, tretje izbire ni!

Trgovci.

Davčni svetovalec

Trgovsko protokolirane firme in obvezno knjigovodstvo za davčne namene

Gosp. I. R. v K. — Vprašanje: Slišal sem, da me hoče davčna uprava pozvati kljub temu, da nimam niti 100.000 din dohodkov, niti ne nad 2.000.000 din prometa, da predložim poslovne knjige, ker da sem kot protokoliran trgovec dolžan voditi knjige. Prosim za pojasnilo.

Odgovor: Jasen odgovor na to vprašanje je že med razpravo o pridobitni dal na zadnji davčni konferenci v Ljubljani pomočnik ministra za finance dr. Filipančič. Izjavil je izrečno, da samo dejstvo, da je kdo protokoliran, še ne more imeti za posledico, da bi bil

na poziv obvezan predložiti poslovne knjige. Se bolj jasen pa je v tem pogledu razpis ministrstva za finance z dne 4. jan. 1940., št. 98/III, ki je bil te dni objavljen v »Finanjskem zborniku«. V tem razpisu se izrečno podčrta, da se predpisi št. 107.a zakona o neposrednih davkih, po katerih morajo tudi pridobitni zav-zavenci, ki so na podlagi drugih zakonov dolžni voditi poslovne knjige o svojem poslovanju, na pismeno zahtevo te knjige pokazati davčni upravi, ne nanaša tudi na obvezo glede poslovnih knjig, ki jih imajo protokolirane firme. Predmetno zakonito določilo se nanaša izključno na primere, v katerih so trgovci in obrtniki dolžni voditi knjige in jih tudi za druge namene pokazati upravnim oblastvom. Kot take primere navaja razpis trošarinske registe, shranisne knjige, taksne eviden- ce o kupljenih vstopnicah, knjige, ki se vodijo za promet z devizami in valutami itd. Razpis končuje s sledečim resuméjem: Kakor se iz navedenega vidi, se odredba odst. 3. št. 107.a zakona o neposrednih davkih ne nanaša na predpise trgovinskega zakona bivše kraljevine Srbije in njemu slične predpise.

Odperti računi

D. R. v C. Vprašate, ali spadajo pod pojem »Otvoreni računi«, ki jih navaja tar. post. 37. taksnega zakona, tudi blagovni računi.

Odgovor: Po našem mnenju blagovni računi ne spadajo pod pojem »otvoreni računi«, ki jih navaja zgoraj omenjena tarifna postavka.

V členu 56. točka 1. novelirane- ga pravilnika je povsem jasno določeno, da se za otvorenji ali tekoči račun more smatrati samo ona partija računa, s katero se osnamljajo in vzdržujejo med posameznimi osebami stalne tekoče poslovne zveze s podjetjem, pri katerem je račun otvoren s pravico, da se razpolaga z gotovino ali da se polaga gotovina ne glede na to, ali so dolžniki ali upniki.

V tem pogledu je tudi značilno pojasnilo ministrstva za finance št. 29.050/30, ki se glasi v preyo- du takole: Od otvorenih tekočih računov se morajo razlikovati navadni — trgovski — računi (kon- ti), ki se pojavljajo pri navadnem ali dvojnem knjigovodstvu. Značil- no bistvo vsakega tekočega raču- na je v tem, da je račun stalen in tekoč, ki vzdržuje trajno trgovin- sko ali bančno-poslovno zvezo med delniške družbo in dotično osebo. Nadaljnja značilnost tekočega raču- na je v tem, da je višina kre- dita navadno označena že v raču- nu samem in se vsi poslovni posli gibljejo v mejah tega kredita. Od teh računov pa se razlikujejo na- vadni — trgovski — računi (kon- ti), ki izvirajo iz določene storitve, zaključka ali posla in ugasnejo takoj, ko se izpolnijo pogoji, v ka- terih so nastali. Ti računi reguli- rajo samo določene trgovske od- nose in prestatene, čim so dolgo- vi po teh računih poravnani. Ti računi niso tekoči in niso tedaj zavezani taksi.

Ker se pri Vašem podjetju ne more gotovina polagati, ne glede na to ali je kdo dolžnik ali upnik, po našem mnenju ne pride v poštev plačilo te takse.

Bolgarska nam bo dobavila 200 vagonov riža

Ob bivanju trg. ministra dr. Andresa v Soliji je bil dosežen sporazum, po katerem nam bo Bolgarska dobavila 200 vagonov riža. V zvezi s tem se poroča, da so bile vse licitacije, ki jih je razpisala naša vojska za nabavo riža, brez- uspešne, ker se trgovci sploh niso udeležili teh licitacij. Zato se bavi- vijo odločujoči krogi z mislijo, da bi država direktno nabavila na Bolgarskem riž brez posredovanja trgovcev. Najbrže bi nakup posre- doval Prizad.

Ze v 24 urah

harva, plesira in kemično suati obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrat- niki in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Pomanjkanje petroleja v turističnih krajih

Pomanjkanje petroleja so že v letošnji zimski sezoni težko občutili v turističnih krajih, kjer se ni električne razsvetljave, pa tudi v krajih, kjer so morale radi hudega mraza elektrarne ustaviti obratovanje. Hudo prizadete so bile posebno tudi nekatere planinske turistične in zimskošportne postojanke. Temu pojavu se mora posvetiti največja pozornost, ker utegne pomanjkanje petroleja v turističnih krajih, ki nimajo električne razsvetljave, škodljivo vplivati tudi na razvoj tujkega prometa v letošnji glavni turistični sezoni. Zato se je Tujskoprometna zveza »Putnik« v Mariboru obrnila na upravo državnih monopolov in na pristojna oblastva s prošnjo, da se pravočasno pred začetkom letošnje turistične sezone uredi to važno vprašanje in da se turističnim krajem oz. turističnim obratom, ki so navezani na razsvetljavo s petrolejem, zagotovi možnost zadostne preskrbe s petrolejem. Upati je, da bo uprava državnih monopolov za to važno vprašanje pokazala potrebno razumevanje in s primernimi ukrepi zagotovila prizadetim turističnim krajem in obratom možnost brezhibne preskrbe s petrolejem.

Urad za razdeljevanje bombažnega prediva

Posvetovalni odbor za bombaž je sklenil, da se ustanovi poseben urad za razdeljevanje bombažnega prediva med naše tkalnice in predilnice. Urad bo vodil evidenco nad vso količino bombažnega prediva, ki ga bo Jugoslavija uvozila. Predivo se bo razdeljevalo po posebnem ključu. Za prvi hip je po »Jug. Kurirju« predvideno, da dobi vsako podjetje po 88 kg prediva mesečno na razboj. Sklenjeno je tudi, da se vsa podjetja tretirajo enako, tudi firme, ki so prej dobavljale predivo izključno le iz klirinških držav. Cena prediva je zaenkrat določena na podlagi 3375 din za kg baza No. 20 — Amerika.

Italijanska povpraševanja po našem blagu

- 856 — Palermo: frizi in parketi,
- 857 — San Nazzaro: rogovi in parklji,
- 858 — Genova: jajca in perutnina,
- 860 — Genova: kloridna kislina,
- 864 — Milan: Okroglo in stavbeno železo,
- 865 — Genova: pšenična moka,
- 868 — Rim: doge, tanin in sladkor,
- 870 — Rim: celuloza, rude, ogelje in oljuata semena,
- 871 — Rim: išče se zastopnik za modne predmete, bižuterijo in gumbce,
- 892 — Milan: bolhač v cvetu in v prahu, tanin,
- 893 — Milan: lignit in litantraksit,
- 894 — Milan: taninski ekstrakti,
- 896 — Trst: jelovina,
- 899 — Rim: stavbeni les,
- 900 — Saronno: krompir,
- 901 — Milan: kalcijev karbid,
- 903 — Turin: živi golobi.

Ponudbe italijanskega blaga:

- 855 — Milan: ponujajo se farmacevtski, zdravstveni in kirurški predmeti,
- 859 — Camerano: glasbeni instrumenti in harmonike,

- 861 — Milan: motocikli, motovozila in eksplozivni motorji,
- 862 — Milan: papir za tapetiranje zidov,
- 863 — Tortona: minski in lovski smodnik, napolnjene lovske patrone,
- 866 — Lodi: mlečni izdelki,
- 867 — Rim: ponudba aparatov in brizgalnic za gašenje požarov,
- 869 — Milan: moške obleke za civiliste in za mehanike,
- 872 — Milan: ponudba radijskih aparatov,
- 873 — Turin: ponudba pisalnih strojev,
- 874 — Milan: ovratnice in ovratne pentlje,
- 875 — Milan: aparati za vulkanizacijo,
- 895 — Milan: ponudba avtomatičnih ognjišč na ogelje,
- 897 — Milan: aparati za čiščenje zraka za obrambo proti plinom,
- 898 — Turin: sodi, remorkerji in sesalke za transport bencina, nafte in olj,
- 902 — Collebeato: ponudba avtomatičnih revolverjev.

Interesenti naj se z označbo uvodne številke in kraja obrnejo za nadaljnje informacije na upravo lista Italo-Jug, Milan, poštni predal 1514.

Doma in po svetu

Narodna radikalna stranka je izdala proglas na narod.

Vsak trgovec mora biti naročnik »Trgovskega lista«

»Hrvatski dnevnik« razpravlja o novih dveh srbskih strankah, o dr. Stojadinovićevih Srbski radikalni stranki ter o dr. Dragoljubu Jovanoviću Srbski seljaški stranki. »Hrv. dnevnik« pravi, da ustanovitve dr. Stojadinovićeve stranke

javnost le malo zanima, ker ne pomeni dr. Stojadinović sedaj nobene resne politične moči.

Glede Jovanovićeve stranke pa pravi list, da javnost predvsem zanima vprašanje, kako bo ustanovitev te stranke vplivala na srbsko strankarsko življenje. Če bo ta ustanovitev povzročila še večjo razcepljenost med Srbi, bo to slabo, ker je ta razcepljenost glavni vzrok, da ne more priti v naši državi do normalnega političnega življenja. Hrvati že dolgo čakajo, da dobe na srbski strani dovolj močnega pogodbenika, s katerim bi se mogli razgovarjati o najvažnejših vprašanjih. Takšnega pogodbenika pa niso mogli najti in če ne bi avtoritativna osebnost nadomestila političnih faktorjev, Bog ve, kakšne težkoče bi mogle nastati. Hrvati bi zelo želeli, da bi že enkrat vedeli, kdo je upravičen govoriti v imenu Srbov in zato obžalujejo razcepljenost v srbskih vrstah.

V Beogradu se vodijo velika posvetovanja v zvezi z določitvijo novega proračuna banovine Hrvatske, ki naj bo že sestavljen v smislu zahteve finančne samostojnosti banovine.

Te dni bo v Sofiji konferenca zastopnikov bolgarske in srbske pravoslavne cerkve zaradi skupne izdaje bogoslovnih knjig.

Za šefa kabineta podpredsednika vlade dr. Mačka je imenovan advokat dr. Ante Odić iz Čakovca.

Za novega zagrebskega pomožnega škofa je bil imenovan doktor Josip Lah.

Za katoliškega škofa v Adelaidu v Avstraliji je bil imenovan dr. Matej Beović, po rodu Dalmatincec.

Trgovinski minister je izdal odlok, da se ustanovi pri državnem zavodu za pospeševanje obrta posvetovalni odbor za pospeševanje trgovine in industrije. Ta posvetovalni odbor bo v kratkem tudi ustanovljen.

V Beogradu oz. na območju beograjske trg. zbornice so se ustanovila naslednja nova industrijska podjetja: Tekstilna industrija »Dunav«, tvornica umetne svile in bombažnih tkanin, Erna Montillo in M. Nussbraun v Zemunu.

Kemična industrija: »Vrbica« industrija rud in mineralov, Djordje Antonović v Vrbici pri Arandjelovcu. — Mlinska industrija: Pauci Vajzman, motorni mlin, Šidski Banovci. Nadalje mlin »Kačere«, Ivko Tomković, Belanovica v donavski banovini.

Trg. minister je odobril ustanovitev delniške družbe »Trgovsko a. d. Jugoistočne Evrope« z delniško glavnico pol milijona, ki se pa mora zvišati na 2 milijona din. Družba bo pospeševala zlasti trg. odnose s južnovzhodno Evropo. Med ustanovitelji so: Ilija Mihajlović, predsednik Sumadijske banke, Časlav Nikitović, glavni direktor družbe »Silos«, dr. Jevremović, direktor Prizada in drugi.

V Zagrebu se bo ustanovil zavod za finančno vedo, prvi zavod te vrste v Jugoslaviji.

Delavske zbornice so poslale ministru predlog, da se izda uredba o urejevanju odpušćanja delavcev v večjem številu. Taki odpusti bi se v sedanjih časih morali prepovedati. O tem predlogu je razpravljala interministerialna konferenca. Verjetno je, da bo o tem sklicana posebna anketa.

Novi proračun mesta Zagreba bo znašal od 300 do 350 milijonov dinarjev ter bo za 50 do 80 milijonov din večji od sedanjega.

Novi proračun donavske banovine izkazuje 199,7 milijona din izdatkov ter je za 7 milijonov din višji od lanskega.

Kranjska industrijska družba postavlja novo visoko peč za proizvodnjo surovega železa. Nova peč bo gotova do konca junija.

Nov železni rudnik v južni Srbiji bo v kratkem odprt na progi Beograd—Djevdjelija. Rudnik bo dal v začetku na dan 20 vagonov, kasneje pa 100 vagonov.

Velika moderna izvozna klavnica za svinje, govedo in drobnico, mast, predelovanje masti in mesa bo začela v kratkem delovati v Vel. Plani, kjer so že med zadnjo vojno ustanovili Nemci veliko klavnico.

Prizad bo začel nakupovati vino in žganje. Kupoval bo predvsem od proizvajalcev, in sicer najmanj po 1000 litrov vina in 300 l žganja.

Dr. Michael Hainisch, prvi predsednik avstrijske republike, je umrl v Glognitzu v visoki starosti 82 let.

V Atenah je umrl italijanski princ Livio Borghese, ki ima največ zaslug, da je izpadel koroski plebiscit nesrečno za nas. V priznanje njegovih zaslug mu je darovala koroska vlada vilo ob Vrbskem jezeru.

Sovjetski zun. minister Molotov je priredil slavnostno kosilo na čast ameriškega veleposlanika v Moskvi.

Na seji madžarskega parlamenta je bil soglasno sprejet predlog, da se izreče državnemu upravitelju Horthyju ob 20 letnici njegovega regentstva zakonsko priznanje, da si je pridobil zasluge za madžarski narod.

Turška vlada je uvedla obveznost dela v rudnikih za vse, ki se razumejo na rudarski posel in za prebivalce rudarskih okrajev. Obvezno delo bo trajalo dva meseca z enomesečnim odmorom, ko se pošljejo delavci na kmetijsko delo. Nato pa morajo zopet za dva meseca na delo v rudnik itd.

»Wiener Zeitung«, ki je izhajala že nad 100 let, je prenehala izhajati.

Nemška vlada je končno le dovolila ameriški Rdečemu križu, da pošlje svoje zastopnike na Poljsko in da organizira pomoč za Poljake.

Norveški parnik »Aremfin« je nehote potopil nemško podmornico. Na vožnji se je zaletel z vso silo v nemško podmornico. Tudi norveški parnik sam je bil precej poškodovan, vendar pa se je mogel rešiti.

V premogovniku Raši v Istri je eksplodiral treskavi plin. 60 rudarjev je bilo ubitih, okoli 100 pa ranjenih.

Nad 50 milijonov plinskih mask je bilo v Vel. Britaniji razdeljeno med prebivalstvo od izbruha vojne.

Pred trgovinskimi pogajanjmi z U. S. A.

Iz Beograda poročajo, da se bodo v marecu začela trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Združenimi državami Sev. Amerike. Pogajanja se bodo vodila v Beogradu. Za pogajanja se zlasti zanimajo naše industrije, ki zaradi vojne ne morejo več dobivati potrebnih surovin iz evropskih držav. Seveda pa se zanimajo za pogajanja tudi naši izvozniki, ker bi mogli svoj izvoz v U. S. A. prav znatno povečati, zlasti če bi znali doseči pozitivno sodelovanje z našimi izseljenci.

Občni zbori

Kolinska tovarna hranil d. d. v Ljubljani ima 15. redni občni zbor 12. marca ob 10:30 v Ljubljani v Prešernovi ulici 50/I. Delnice treba založiti šest dni pred občnim zborom pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani ali v pisarni Kolinske tovarne hranil.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovancev do pokojnine je potrebno, da so zavarovani prispevki dejansko plačani!

To opozorilo je smatrati kot opomin! Proti delodajalcem, ki ne bodo poravnali prispevkov, mora urad uvesti prisilno izterjavo brez predhodnega opomina. Urad izvršuje važne socialne dolžnosti, ki ne dopuščajo odlašanja.

Viljem Brauns
TOVARNA ANILINSKIH BARV IN KEMIČNIH IZDELKOV
Celje

Priporočila svoje specialne izdelke

barve za obleke v zavitkih,
barve za luženje losa v zav.,
barve za tla v zavitkih,
barve za pirhe v zavitkih,
Vilbra barve za usnje.

Anilinske barve za obrtniške potrebe

barve za volno,
barve za bombaž,
barve za živila,
barve topljive v masti,
barve topljive v olju,
barve za sveče,
barve topljive v vodi,
barve topljive v spiritui.

Razne kemične izdelke za gospodinjstvo in obrt

Zahtevajte cenike!

Zahtevajte povsod poznane specialitete trdke
B. MOSER, veletrgovina z vinom
BEOGRAD — ZEMUN III., Moserova ulica št. 1
ZASTOPNIK
za Ljubljano in bivšo Kranjsko
M. CESAR, LJUBLJANA VII., Gasilska cesta 3
TELEFON ŠT. 23-69

POMLADANSKI DUNAJSKI VELESEJEM
SE VRŠI OD
10. — 16. MARCA 1940
TEHNIČNI VELESEJEM DO 17. MARCA

Poljedelski stroji, avtomobili, stavbarstvo, stroji in orodje, tehnične ureditve, industrijski proizvodi, nemški industrijski polfabrikati, »hiša mode«, modna industrija, umetni obrt itd.

Vse informacije se dobijo pri častnem zastopniku za banovino Hrvatsko in dravsko banovino:
J. Kulhanek, ZAGREB, Illica 9, tel. 24307

in pri generalnem zastopniku za kraljevino Jugoslavijo:
H. Pfannenstiller, BEOGRAD II., Brankova 8, telefon 30881.

Obiskovalci Dunajskega velesejma dobijo posebne popuste na železnicah kralj. Jugoslavije in na nemških državnih železnicah.

1930 — 1940
KARTOTEČNI PRIBOR
KARTOTEKA
KARTOTEČNO KNJIGOVODSTVO
LJUBLJANA, TYRŠEVA 15/II.
Telefon 33-38
CENEJE KOT NEPRIKLADNE
TRGOVSKE KNJIGE — PRIHRA-
NEK NA ČASU — VEČJI PREGLED
NA STOTINE REFERENC

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE
reg. zadr. z o. zav.
LJUBLJANA KOPITARJEVA 6
Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štrac, journalc, šolske zvezke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.